

*SOCIALDEMOKRATERNA I
STOCKHOLMS STADSHUS*

STOCKHOLM 2010-08-25

***VI KAN INTE
VÄNTA PÅ EN
BÄTTRE SKOLA***

***VALLÖFTEN FRÅN SOCIALDEMOKRATERNA
I STOCKHOLMS STADSHUS***

Skolan i Stockholm i dag

Det finns många bra skolor i Stockholm. En del av dem har mycket goda resultat, andra klarar i dag inte av alla de utmaningar som de möter. En sak har de dock alla gemensamt: de skulle kunna bli ännu bättre. Våra unga stockholmare skulle kunna lära sig ännu mer och den stagnerande kunskapsutvecklingen skulle kunna vändas. Om bara den politiska viljan och resurserna fanns där.

Inför valet 2006 lovade de borgerliga partierna i Stockholm stora satsningar på skolan. I praktiken har stadens rektorer rapporterat om nedskärningar fyra år i rad. Budgetpåslag har matchats med nedskärningar på flera hundra miljoner kronor. Personaltätheten i skolan har sjunkit. Alla elever som behöver extra stöd, eller kanske mer stimulans, har fått en sämre situation. Måste det vara så?

Redan 2007 riktade Skolverket kraftig kritik mot Stockholm stad efter en stor inspektion. Huvudstaden kunde inte garantera alla elever en likvärdig utbildning var omdömet. Sedan dess har utvecklingen fortsatt. De anslag som går till skolor med hög andel barn till föräldrar med låg inkomst, låg utbildning eller utländsk bakgrund har minskats med 17 procent. Andelen elever som klarar gymnasiebehörigheten har minskat i 41 grundskolor, varav 35 i ytterstaden. Rinkebyskolan har i dag något fler elever än 2006, men sju färre lärare.

Den politik som har förts har prioriterat skattesänkningar framför att ge alla barn lika möjligheter att förverkliga sina drömmar och ambitioner. Men det finns ett alternativ. Vi socialdemokrater står för en aktiv skolpolitik som sätter investeringar i våra unga framför dumsnåla skattesänkningar.

Ambitiösa målsättningar för 2011-2014

Vi vill ge alla Stockholms elever möjlighet att utvecklas och lära mer. Vi har ambitiösa målsättningar för nästa mandatperiod; andelen elever som går ut grund- och gymnasieskolan utan godkända betyg ska halveras. Samtidigt vill vi öka andelen elever som läser vidare.

Över 2 miljarder mer till skolan i Stockholm än de borgerliga under nästa mandatperiod

Alla skolans problem går inte att lösa med mer resurser, men ska det till en påtaglig kvalitetshöjning av utbildningsväsendet i Stockholm – då krävs också en politik som vågar satsa ekonomiskt på skolan. Vi är därför beredda att höja skatten för att kunna finansiera våra skolreformer i Stockholm. Minst hälften av vår skattehöjning på 60

öre – drygt 500 miljoner kronor om året – vill vi använda till förskola och skola.
Därutöver innebär den rödgröna vårmotionen ökade satsningar på kommunerna
2011-2012, totalt 559,4 miljoner kronor för Stockholm stad.
Dessa resurser ska användas för att höja nivån i stadens skolor genom satsningar på
bra lärare, mer stöd och hjälp samt bättre förutsättningar för lärande.

Vår politik

Sveriges bästa lärare

Den samlade skolforskningen pekar tydligt på att lärarens skicklighet är det mest avgörande för elevernas resultat. I studier har det visats hur medelpresterande elever antingen kan utvecklas till topp elever eller stagnera i sin kunskapsutveckling – helt beroende av lärarens skicklighet. Därför vill vi garantera att Stockholms skolor har de bästa lärarna i landet och att lärarna har de bästa förutsättningarna för att göra ett bra jobb.

Anställa 1 000 fler lärare i Stockholm

Sedan 2006 har personaltätheten sjunkit i Stockholms grundskolor. Flera hundra anställda har försvunnit. Lärartätheten är i dag, trots satsningar under 2000-talet, fortfarande ungefär 10 procent lägre än innan nedskärningarna på 90-talet. Samtidigt har kunskaperna sjunkit. Färre lärare betyder större klasser och mindre hjälp till varje elev. Nästa mandatperiods största ekonomiska åtagande blir därför att anställa 1 000 fler lärare i Stockholms skolor. Det innebär en ökning av antalet lärare med mer än 10 procent. I snitt kommer varje skola få tre nya lärare. Särskilt vill vi inrikta denna satsning på att öka lärartätheten i de lägre årskurserna i grundskolan, där den enligt Skolverket spelar större roll för elevernas resultat. Men det handlar också om att höja lärartätheten i gymnasieskolan, på komvux med mera.

Garantera ordinarie undervisning av utbildad lärare för rätt ämne och rätt årskurs på sikt

Bra resultat kräver bra lärare. Men bra lärare måste också ha en bra utbildning. I dag sker enligt Statskontoret hälften av all undervisning av lärare som saknar rätt behörighet för ämnet och årskursen. Detta sänker generellt utbildningskvaliteten i våra skolor. Vi vill därför genomföra en kartläggning av samtliga lärares kompetens för att bättre kunna matcha denna med den undervisning lärare ansvarar för. På basis av denna kartläggning vill vi genomföra kompetensutveckling för de lärare som i dag undervisar i ämnen och/eller årskurser som de saknar behörighet för.

En procent av budgeten skall avsättas till kompetensutveckling

Kompetensutveckling kostar pengar och ska vi få landets bästa lärare, då krävs stora satsningar. Vi vill därför avsätta en procent av utbildningsområdets budget för

kompetensutveckling av personalen. Det motsvarar närmare 10 000 kronor per anställd på utbildningsförvaltningen.

Individualiserad kompetensutveckling kopplad till undervisning

För att kompetensutveckling ska göra skillnad ska den vara praktiskt inriktad på varje lärares undervisning. Vi vill prioritera ned allmän seminarieverksamhet och dylikt till förmån för individuellt inriktade kompetensutvecklingsinsatser som ska ha direkt bäring på varje lärares undervisning. Vi vill också genomföra en särskild satsning på konstruktiv feedback, där lärare får återkoppling på sitt arbete av kollegor som sitter med i klassrummet. Dessa typer av insatser har bevisat större effekt än annan typ av kompetensutveckling enligt en rapport framtagen av konsultbyrå McKinsey.

Rätt stöd

Mindre klasser och undervisningsgrupper

Skolverket redovisar i en rapport från 2009 att det finns en koppling mellan lärartäthet och klasstorlek och elevernas resultat. Särskilt stor skillnad gör klasstorleken för elever i lägre årskurser och för elever som annars har svårt att klara skolan. Detta gäller särskilt för elever som har utländsk bakgrund eller föräldrar med låg utbildning.

Vi vill därför aktivt arbeta för att minska skolklasserna och undervisningsgrupperna i skolan. Ofta är det just klassernas storlek som ökar när rektorer tvingas göra besparingar i skolan. Detta får till följd att såväl elevernas som lärarnas arbetssituation blir sämre och möjligheten till bra undervisning blir försämrade. Det innebär också att alla elever som behöver extra uppmärksamhet – så väl de som behöver extra stöd som de som behöver mer stimulans – inte blir sedda i tillräcklig utsträckning. Därför vill vi under nästa mandatperiod minska klasserna och undervisningsgrupperna.

Skolstödsgaranti

En huvudorsak till de låga resultaten är att alla elever i dag inte får det stöd de behöver för att klara målen. Varannan elev får enligt SCB-statistik stödundervisning någon gång under sin skoltid. Men samtidigt visar undersökningar från Skolverket att det fortfarande är vanligt att elever inte får stöd trots att de behöver och har rätt till det – eller att elever får fel typ av stöd. Vidare är andelen elever med stöd beroende av skolans ekonomiska resurser. Inom sjukvården skulle det aldrig accepteras att en

patient inte fick nödvändig behandling av ekonomiska skäl, men inom skolan tvingas rektorer ta sådan hänsyn varje dag.

Stockholms stad har på senare tid ådragit sig allvarlig kritik för brister i stödet till elever med särskilda behov: Stadsrevisionen konstaterar i en ny rapport att åtgärdsprogram i många fall saknas för elever med ofullständiga betyg och att de som finns ofta bryter mot lagar och regler. Skolinspektionen uttalade sig tidigare i höstas kritiskt i samband med bristfälligt elevstöd på en grundskola i södra Stockholm. Riksförbundet Attention har DO-anmält staden för att det anser att skolstödet är otillräckligt. Allt detta trots att Skolverket redan 2007 riktade kritik mot att Stockholm inte gav alla elever det stöd de har rätt till.

Skolstödsgarantin innebär att föräldrar ges möjlighet att kräva skyndsam omprövning av skolans beslut om särskilt stöd – oavsett om en elev har diagnos eller ej. Omprövning ska vara genomförd inom fyra veckor och ersätter omedelbart befintligt åtgärdsprogram i de fall bedömningen är att stödet bör utökas. Föräldrar ska också kunna klaga i händelse av att insatser i åtgärdsprogram inte genomförs.

Vi vill inrätta ett centralt skolstödskansli för att handha dessa omprövningar. Dit ska skolpersonal även ha skyldighet att anmäla brister i stöd till elever – vi vill införa en lex Sarah för skolan. Rektorer ska ges bättre stöd i att göra professionella bedömningar av elevers hjälpbehov. Tydligare riktlinjer för åtgärdsprogram ska utarbetas, så att det tydligt ska framgå vilket antal timmar stödundervisning en elev ska få. Elever ska följas på individnivå utifrån terminsbetyg samt resultat på nationella prov och skolstödskansliet ska ha befogenhet att på eget bevåg påbörja utredningar för att ompröva åtgärdsprogram.

I och med införandet av skolstödsgarantin beräknar vi att kostnaderna för särskilt stöd kommer att öka. Vi vill införa en modell där stödet till elever som behöver en särskild resurs finansieras av ett centralt anslag, medan övrigt ökat skolstöd finansieras med höjd skolpeng och höjt socioekonomiskt anslag till skolorna.

Pedagogisk läxhjälp

Alla elever har inte möjlighet att få hjälp med sina läxor hemma, andra elever behöver ett extra stöd för att lära sig och förstå de läxor de får. Idag finns det några skolor i Stockholm som bedriver olika typer läxläsningstöd, både i samarbete med t ex högskolor och som en del av den egna verksamheten. Det är dock inte tillräckligt. Pedagogisk läxhjälpverksamhet ska finnas i alla stadens skolor, såväl under som efter skoltid. I lägre årskurser kan den pedagogiska läxhjälpens ske inom ramen för skolbarnsomsorgen som vi också vill förstärka resursmässigt.

Ämnesundervisning på modersmål

Många elever i Stockholm har ett annat modersmål än svenska. Ofta kan detta innebära att det blir extra svårt att ta till sig kunskaper i vissa ämnen. Flera skolor bedriver redan idag ämnesundervisning på modersmål, men vi vill utöka den satsningen. Vi tror att elever som kan få undervisning i t ex matematik och svenska på sitt modersmål har stora möjligheter att öka sina kunskaper och utvecklas. Modersmålet kan vara bli det som gör att allting faller på plats.

Utförliga men inte betygslika omdömen från första klass

Uppföljning av elevernas kunskapsutveckling är viktig och borde vara självklar. Det är det dock inte, och därför behöver arbetet med utförliga omdömen från första klass utvecklas och garanteras. Omdömena ska på ett tydligt och konkret sätt beskriva elevens utveckling i förhållande till kunskapsmålen, men också peka på elevens utvecklingspotential och eventuella behov av förbättring och stöd. Dessa ska inte vara utformade som betyg, utan fungera som en del i en dialog mellan elever, föräldrar och lärare.

Individuell uppföljning av elever som riskerar att inte klara skolan

Elevers behov av stöd för att nå kunskapsmålen är olika. För att kunna ge varje elev det stöd den behöver för att klara av studierna måste det finnas en individuell uppföljning. Ett flexibelt system för att varje elev ska ges just det stöd den behöver för att nå målen och utvecklas i skolan. Kritik från så väl Skolverket som stadsrevisionen pekar tydligt på att skolorna ofta misslyckas här i dag, elever som riskerar att inte klara målen fångas upp för sent eller inte alls. Vi vill därför systematisera detta arbete i högre utsträckning genom en central kompetens på Utbildningsförvaltningen. Denna kompetens ska även utveckla arbetet med att nå de elever i grund- och gymnasieskolan som i stor utsträckning skolkar från skolan. Det lönar sig i längden att bry sig om varje elev.

Ökat socioekonomiskt anslag

Det socioekonomiska bidraget måste öka. Anslaget är baserat på elevsammansättningen utifrån andelen elever med utländsk bakgrund, andelen elever i familjer med låg inkomst och andelen elever där föräldrarna har låg utbildning. I dag finns väldiga skillnader i skolresultat baserat på just dessa faktorer. Till exempel ökar sannolikheten att en elev ska klara gymnasiebehörigheten med nästan 50 procent om en av föräldrarna har högskoleutbildning, jämfört med om båda är lågutbildade. Det socioekonomiska anslaget syftar till att motverka den här typen av skillnader i livschanser. Det innebär att elever som kan behöva extra behov av stöd kan få det.

Rätt förutsättningar

Bra skolbibliotek till alla

Idag finns det stora brister i tillgången till skolbibliotek och kvaliteten på dessa, trots att finns ett tydligt positivt samband mellan tillgången på litteratur och läs- respektive språkutvecklingen hos barnet. Att det då är så många av landets elever som inte har tillgång till skolbibliotek kan alltså spela stor roll för dessa barns möjligheter att utvecklas under sin skoltid. Därför vill vi att det ska vara en självklarhet att alla barn har tillgång till ett skolbibliotek på sin skola och ett nära samarbete mellan stadens skolor och biblioteken. Vi vill därför undersöka om kommunen kan bidra till en sådan utveckling, med stöd i den nya skollagen.

Frukost i skolan och bättre skolmat

Mätta barn lär sig bättre. Frukosten är en viktig del för att skapa goda förutsättningar för barnens hela skoldag. Förutom hälsoaspekten finns det också en tydlig koppling mellan näringsriktig och regelbunden kost och att orka mer. Trötta och hungriga elever blir lätt stökigare och okoncentrerade. Genom att servera frukost i skolan och genom att förbättra skolmaten ökar vi möjligheterna att eleverna ska orka och kunna ta till sig av hela skoldagen och i förlängningen kan det leda till bättre resultat.

Skol-ROT

Många skolor är i stort behov av upprustning. Några behöver renoveras, men framförallt finns ett behov av att utveckla skolans lokaler till pedagogiska och flexibla arbets- och inlärningsmiljöer. Skol-ROT möjliggör för kommunerna att göra den typen av investeringar i skolorna. För skol-ROT kommer att avsättas 400 miljoner per år 2010 – 2012 i de rödgrönas budget.

Utvecklingsavtal

Alla skolor ska vara bra skolor, men alla skolor är inte bra skolor i dag. När en skola får dåligt rykte leder det ofta till att mer resursstarka föräldrar väljer bort den, så att skolsegregationen ökar. Det gynnar inte någon.

Det finns ett antal skolor som i dag har problem med resultat, arbetssätt och skolmiljö. Vi vill lyfta dessa genom ett arbetssätt som vi kallar utvecklingsavtal. Det bygger på att utbildningsförvaltningen tillsammans med skolledning, lärare, elever och föräldrar gör en grundlig analys av hur skolan fungerar i dag. På grundval av denna analys tas en gemensam handlingsplan fram, med tydliga mål, insatser och resurser. Arbetet utvärderas sedan löpande. Kravet för att få mer pengar på detta vis

är att kunna visa på en positiv utveckling. I annat fall avbryts i första hand det pågående projektet och en ny strategi prövas. Alla åtgärder som genomförs inom ramen för utvecklingsavtal ska vara evidensbaserade eller åtminstone utgå från aktuell forskning.

Politiskt neutral skolplan

Varje gång en ny politisk majoritet tillträder i Stockholm arbetas det fram en ny skolplan för stadens skolor. Det måste bli ett slut på det, Stockholms skolor behöver arbetsro och ha tydliga mål och krav som inte ändras vart fjärde år. För att nå dit behöver staden ta fram en politiskt neutral skolplan, som inte baseras på vilket parti som för tillfället är det som bestämmer, utan som ser till elevens och personalens bästa. Med en skolplan som är hållbar oavsett politisk majoritet har skolan möjlighet att arbeta långsiktigt och rikta resurserna dit det behövs.

Vettig valfrihet

Skolor ska inte välja bort elever med stort stödbehov

Barn och familjer ska kunna välja skola. Det bidrar till mångfalden och ger varje barn möjlighet att hitta rätt alternativ. Men en skola ska inte kunna säga nej till barn bara för att de har behov av extra stöd.

Det är något som vi tyvärr redan har sett exempel på. Utbildningsradions program ”Skolfront” ringde upp 80 slumpvis utvalda friskolor över hela landet och låtsades vara föräldrar till ett barn med funktionshinder. Var tionde friskola sade blankt nej till att ta emot eleven. Mer än 40 procent av skolorna hade en klart negativ inställning till att ta emot ett funktionshindrat barn. Friskolor rådde i dessa fall föräldrarna att söka en annan skola, antydde att det skulle kunna bli svårt eller klagade över skolans ekonomiska förutsättningar.

Det är inte rimligt, inte värdigt att pojkar eller flickor som har adhd, cp-skada, hör eller ser dåligt ska ha sämre förutsättningar att få en bra skolgång än andra. Men det är inte heller rimligt att friskolor ska ha möjlighet att utan sanktionsmöjligheter kunna handplocka de elever som är minst resurskrävande. Lika lite som kommunala skolor ska kunna göra det.

Vi vill göra ett handslag med stadens friskolor om ett gemensamt intagningsystem för att säkra rättssäkerhet och lika bedömning. Men vi vill också ta fram en gemensam uppförandekod, en bra skola diskriminerar inte barn med särskilda behov varken direkt eller indirekt. Dessutom vill vi förstärka medlen till särskilt skolstöd.

Vi river upp valsystemet

Inför hösten 2010 införde Stockholms stad ett nytt internetbaserat system för val till förskoleklass. Detta innebar bland annat att upptagningsområdena avskaffades, så att en elev i utgångsläget inte längre har en automatisk placering i en närliggande skola. I stället ska en elev få plats på en skola inom en radie av 2 kilometer, utifrån föräldrarnas önskemål. Systemet kritiserades snabbt av föräldrar för att vara svårt att överblicka, för att det tvingade till svåra val och för att sakna rättssäkerhet. Dessutom var många föräldrar kritiska till att besked om skolplacering gavs först i maj.

Vi vill fortsätta sköta antagningen till skolorna med ett gemensamt internetsystem, men se över de principer som styr hur antagningen sker.

Syskonförtur i åk 0-3

I samband med att det nya valsystemet till förskoleklass infördes i Stockholms stad avskaffades också den princip om syskonförtur som tidigare varit praxis i delar av staden. Att som förälder ha små barn som går i olika skolor innebär att det blir svårare att få vardagen att gå ihop. Dessutom kan det leda till en större otrygghet för syskonen.

Socialdemokraterna har på nationell nivå lovat att säkra syskonförturen genom att förtydliga principen i lagstiftning. Innan den nya lagstiftningen har kommit på plats vill vi införa en princip om syskonförtur i Stockholms stad.

Valet 19 september är ett vägval för skolan

Vi har med detta program lagt fram en tydlig strategi för hur vi vill förbättra Stockholms skolor. Vi har satt upp tydliga mål, redovisat de åtgärder vi vill genomföra samt specificerat de resurser som vi är beredda att avsätta. Mot detta står en borgerlig politik, som i praktiken kommer att innebära fyra år med fler nedskärningar i skolan. På vilket sätt skapar fler nedskärningar en bättre skola?

